

De lucht die hij verplaatste, het vocht uit zijn tuberculeuze longen: u vindt er niets van terug. Spinoza heeft hier nagedacht, daar gaat het om.

Spinozahuis

JANNEKE VONKEMAN

"Dus is er onder de eindige dingen niets dat voor de mens waardevoller is dan de mens, die volgens de rede leeft." Wie het Spinozahuis bezoekt, mag deze passage uit de *Ethica* in de oren knopen. In het kleine museum in Rijnsburg, tussen Leiden en Katwijk, is niets waardevoller dan het ideeëngoed van de mens *Benedictus de Spinoza*. Het huis, de meubels of het borstbeeld in de achtertuin, ze spelen een onbeduidende bijrol.

Op de jaarlijkse bedevaartdag van

de vereniging Het Spinozahuis was Rijnsburg vroeger in rep en roer. Lang voor de heren in zwarte jassen en hoge hoeden arriveerden, hadden omwonenden eerbiedig de heg geknipt en de stoep geschrobt. Anno 1989 ligt de kleine chirurgijnswoning als toevallig tussen driehonderd jaar jongere bouwsels. Behalve de plaatselijke oudheidkundige club bekommert zich bijna geen Rijnsburger meer om het huis. Maar de bijna honderd jaar oude vereniging is groter en actiever dan ooit.

Of het nu uit plichtpleging of oprechte trots was, het gemeentebestuur heeft de straat waar het huis staat *Spinozalaan* genoemd. Voorbij een reeks flats – zou het echt wel hier zijn? – buigt de weg naar rechts. Dan, tegenover een huizenrij met voortuinen vol rustieke bielzen, gloort het oude rode dak. Het huisje ligt iets lager dan de weg. Roodzwarte letters op een gevelsteen leiden de aandacht van de vaak geverfde deurenklink af.

Foto Bram de Hollander